

Indhold

Sygdomme og medicingivning	2
Opkast.....	2
Diarre	2
Feber.....	2
Øjenbetændelse	2
Kostpolitik	3
Forældreansvar / Madpakker	3
Personaleansvar / Hverdagen i Børnehuset	3
Måltidsstruktur	3
Søvnpolitik	4
Solpolitik	4
Renlighedspolitik	5
Interesse/parathed fra barnets side	5
Tryghed ved toilettet	5
Tøj og udstyr	6
Helt renlig eller tilbagefald?	6
Samarbejde:.....	6
Særlige dage i Børnehuset	7
Særlig uddeling på særlige dage	7
Fødselsdag	7
Sidste dag.....	7
Ny titel som storesøster eller storebror	7
Børn på tur.....	8
Tur med bus el.lign.	8
Tur i nærområdet.....	8
Hvis et barn bliver væk	8
Hvis et barn bliver væk når et personale er alene afsted med en gruppe børn.....	9
Henvendelse til forældre ved uheld og lign.	9
Bålpolitik	9
Politik om børns krop og kønsidentitetslege	10
Politik hvis et barn forlader institutionen	10
Forebyggende	10
Hvis et barn er væk	11

Sorg og kriseplan	11
Handling hvis et barn, forældre eller personale har været udsat for en ulykke/dødsfald	11
Information:	12
Personalegruppen:	12
Børnehaven:	12
Dagene efter:	12
Lederen skal de efterfølgende dage:	12
Begravelse og hjemmebesøg:	13
Opmærksomhedspunkter i andre sorg og krisesituationer	13
Handleguide i tiden efter (3mdr. efter og 6mdr. efter)	13

Sygdomme og medicingivning

Det er vigtigt at vi passer godt på hinanden i vores Børnehus, både børn og voksne, og det kan vi kun med raske og friske børn og voksne.

Syge børn må ikke komme i daginstitution. Dels er der risiko for smitte af de øvrige børn og personale, og dels vil det være synd for barnet. Om et barn er rask eller syg, afhænger ikke kun af, om det har feber.

Barnet er rask, når det kan deltage i alle aktiviteter, som det plejer, uden at kræve særlig pasning.

Hvis børn i Børnehuset i løbet af dagen bliver syge eller kommer til skade, vil vi kontakte forældrene og aftale, hvordan barnet bliver hentet.

Sundhedsstyrelsen har fastsat regler for, hvornår et barn efter en sygdom igen må komme i daginstitution.

Reglerne er lavet for at begrænse spredningen af smitsomme sygdomme.

Hvis vi er i tvivl om, hvad barnet fejler, og om det evt. kan smitte andre i Børnehuset, vil vi bede jer få barnet undersøgt hos egen læge.

Som hovedregel giver vi ikke børnene medicin i Børnehuset.

Der kan dog være børn, der har behov for medicin i det tidsrum, de er hos os, som led i efterbehandling af sygdom eller ved kronisk sygdom som f.eks. astma. I disse tilfælde vil vi selvfølgelig være behjælpelige med medicingivning. Da personalet ikke er sundhedsfagligt uddannet, vil vi kun give lægeordineret medicin med skriftlig instruks fra lægen.

Medicin, der medbringes, skal oplyses til personalet og opbevares ovenpå køleskabet i køkkenet.

Vi modtager ikke børn der er på smertestillende medicin pga. f.eks. hovedpine eller mavesmerter, dette fordi personalet dermed ikke kan følge med i barnets tilstand.

Vi henviser i øvrigt til www.sygeboern.dk og www.sundhedsstyrelsen.dk

Opkast

Ved opkast må barnet komme i Børnehuset igen efter 48 timer (fra sidste opkast), og når de har spist et helt måltid og "holdt det i sig" og når barnet kan deltage i hverdagens aktiviteter.

Diarre

Ved diarre må barnet komme i Børnehuset, efter 48 timer (fra sidste diarre) og når barnet kan deltage i hverdagens aktiviteter.

Feber

Børn med feber må komme i Børnehuset igen 24 timer efter, at der ikke er feber længere, og barnet kan deltage i hverdagens aktiviteter.

Øjenbetændelse

Ved øjenbetændelse eller mistanke om dette, skal barnet altid tilses af en læge.

Hvis lægen vurderer, at der er behov for antibiotikabehandling, gælder at barnet må komme i institution, når det har været i behandling i mindst 2 døgn, og der ikke længere er pusflåd, lysskyhed eller påvirket almentilstand.

Kostpolitik

Den daglige kost er afgørende for, hvordan børnene udvikler sig og trives, så de kan indgå i forskellige sammenhænge med andre børn og voksne. Børn er fysisk aktive over hele dagen, så derfor er det vigtigt, at de får energi nok til at have en god dag, hver dag og hele dagen igennem.

Måltiderne skal være gode og udviklende oplevelser for børnene, så de bevarer lysten og nysgerrigheden til at spise.

Forældreansvar / Madpakker

I Børnehuset har børnene selv drikkedunk med. Vi anbefaler primært vand.

Om vinteren når det er koldt må børnehavebørnene gerne have varme drikke med i egen termokande. Der må dog ikke være mælkeholdige drikke i termokanden af hensyn til bakterier.

Det er altid dejligt at finde en lille overraskelse i madpakken fra mor eller far. Idéen med en overraskelse er jo netop, at det ikke behøver at være hver dag, for så er det jo ikke en overraskelse...

Idéer til små overraskelser kan være: en serviet med sødt/sjovt motiv, en lille tegning, en sløjfe om madpapiret, et billedklip fra et blad.

Det spiselige kunne være: riskiks, grissini, lidt nødder, bær efter årstiden.

Som udgangspunkt er ansvaret for den daglige kost, herunder madpakken, forældrenes. Vi vil gerne komme med gode råd og idéer, ligesom vi vil tage en snak med de enkelte forældre, hvis vi oplever problemer i forhold til dette.

Se også "Særlige dage i Børnehuset: Fødselsdage og fester" på s. XX

Personaleansvar / Hverdagen i Børnehuset

Det er personalets ansvar at skabe en rar og hyggelig stemning under måltidet, hvad enten det er hjemme i Børnehuset eller ude på ture.

Hvad der serveres i Børnehuset, er vores ansvar. Vi tilstræber så vidt muligt at købe og servere økologisk produceret mad.

Måltidsstruktur

Børnehuset tilbyder hver dag:

- Morgenmad kl. 06:30-07:30 (ankomst senest 7.15).
Her kan vælges mellem havregrød, havregryn med mælk, knækbrød.
Hertil kan drikkes mælk eller vand.
- Frugt kl. ca. 08:30
Hertil får vuggestuebørn mælk.
- Eftermiddagsmad kl. ca. 14:00
Ved dette eftermiddagsmåltid tilbydes børnene brød og vand.
Vi tilbyder også børnene at spise eventuelle rester fra deres madpakke.

Søvnpolitik

I en Naturinstitution som Børnehuset har børn brug for at være veludhvilede. Vi er ude i naturen mange timer hver dag, og vores børn får mange indtryk, der skal bearbejdes og lagres.

Børn der får en god og tilstrækkelig søvn, er mere glade og harmoniske, og de indgår i færre konflikter. Samtidig er søvn med til at fremme deres udvikling, sundhed og trivsel. Alt dette er udgangspunkt for søvnpolitikken i Børnehuset.

I vuggestuen betyder det at:

- Alle vuggestuebørn 0-2 år sover til middag i barnevogn
- Alt efter barnets alder og behov sover børnene 1-2 gange om dagen
- Dagligdagen tilrettelægges så vidt det er muligt, så barnet kan få den nødvendige søvn på det tidspunkt, hvor barnet har behov for det
- Børn over 2 år sover inde

I børnehaven betyder det at:

- De børn, der sover til middag, sover enten i soverummet (de børn der sover længe) eller i Børnehaven. Der sidder en voksen ved børnene indtil de er faldet i søvn.
- De børn, der ikke er faldet i søvn efter 30 min., får lov at stå op igen
- Resten af børnegruppen holder ca. 30 min. Siesta i lavu'en/haven/dagligstuen. Kl. ca. 12.30-13.00

Solpolitik

Formålet med vores solpolitik er at sikre børn og voksne mod solens skadelige Uv-stråling, når UV-indekset er 3 eller mere. Solskoldninger i barndommen giver øget risiko for at udvikle hudkræft senere i livet.

Vi følger vores solpolitik, når UV-indekset er 3 eller mere.

Vi forventer, at alle børn er smurt med solcreme på hele kroppen hjemmefra, når de kommer i Børnehuset. Vi husker forældre på, at det er bedst, hvis børnene har let tøj på, der dækker så meget af huden som muligt samt bærer solhat.

I Børnehuset sørger vi for, at alle børn bliver smurt med solcreme i forbindelse med middagsstunden, enten når vi er hjemme fra dagens tur eller efter middagsluren. Vi smører altid med solcreme, der hvor tøj ikke dækker.

Vi bruger Børnehusets solcreme (Derma Kids faktor 30) der altid er svanemærket og allergitestet og selvfølgelig uden parfume.

Vi søger skygge under træer, solsejl og parasoller når vi er ude mellem kl. 12:00-15:00.

Vi sætter lege og socialt samvær i gang på steder med skygge.

Vi informerer hvert år forældrene om vores solpolitik i forhold til, hvornår vi begynder at følge vores solpolitik.

Renlighedspolitik

Der er store individuelle forskelle på, hvornår børn bliver renlige, men i 2-3-årsalderen begynder de fleste børn at fornemme blærens og tarmens lukkemuskulatur, hvilket er en forudsætning for barnets forståelse og motivation for at blive renlig.

Det kræver god tid og tålmodighed, når barnet skal hjælpes til at blive renligt, og det er altid en god ide at orientere institutionen om at barnet er i gang med at blive renlig så det bliver en fælles indsats.

Interesse/parathed fra barnets side

De første tegn på renlighed er at barnet bliver opmærksomt på, hvornår bleen er våd og lugter og synes, at det er rart at få den af. Barnet er altså i gang med udviklingen til at blive renlig, men kan ikke sige til i tide.

Senere bliver barnet opmærksomt på, hvornår det tisser og har afføring men siger først til, mens det sker eller lige efter.

Bleavænnning kan tage lang tid, det er kun meget få børn, der er renlige på få uger, så hav tålmodighed.

Til sidst lærer barnet de kropslige signaler at kende og siger til inden, det skal tisse eller have afføring. I denne periode begynder barnet at kunne undvære bleen om dagen. Det er her vigtigt at forældrene viser tillid til at barnet nu kan klare sig uden ble. Det er ikke godt at skifte mellem ble og ikke ble i denne periode, da barnet så skal mærke efter, om det har ble på eller ej, før det tisser.

Det er vigtigt, at I som forældre betragter udviklingen som noget naturligt og ikke forsøger at presse barnet. Undgå at skælde ud over uheld, og ros kun barnet diskret, når der er resultater. Overdreven ros kan skabe så store forventninger hos barnet, at det virker modsat.

Undgå at spørge barnet hele tiden om det skal tisse. Tag i stedet barnet i hånden og sig; Vi går lige ud og ser om du skal tisse. Det er vigtigt at have nogle faste rutiner med nærvær og ro omkring toiletbesøg.

Det er meget forskelligt, hvor hurtigt det går med at blive renlig. Det er derfor vigtigt at begynde hjemme i forbindelse med en ferie, og når det går godt, så kan Børnehuset fortsætte den gode udvikling i samarbejde med forældrene og resten af personalegruppen.

Når barnet er parat til at være renlig i institutionen, går vi i dialog med jer forældre om hvad der vil være bedst for jeres barn i forhold til at skabe den nødvendige nærvær og tryghed.

Tryghed ved toilettet

Tidspunktet for at introducere toilettet er, lige så snart barnet viser interesse og tryghed både hjemme og i institutionen.

Det er vigtigt, at barnet har det godt, når det skal lære at bruge toilet, og at det bliver en naturlig ting i dagligdagen. Der skal altså ikke gøres noget stort nummer ud af, at nu begynder træningen.

Hvis barnet ikke vil sidde på toilettet alligevel, så lad være med at presse barnet. Det vil helt sikkert lykkes en af de næste gange.

Børnehuset anbefaler at der trænes i brug af toilet, da vi af hensyn til hygiejne ikke bruger potte.

Tøj og udstyr

Det er helt almindeligt, at der kan ske uheld i starten. Der er forskel på at være renlig hjemme hvor der er ro og i en børnehave med mange børn. Børn kan nemt blive afledt af en leg eller noget andet som er mere spændende og så glemmer det alt om, hvad det egentlig var det skulle.

Der er forskel på at blive renlig i sommerhalvåret, hvor der ikke er ret meget tøj der skal af og på og i vinterhalvåret hvor der er flyverdragter og termotøj (I børnehaven anbefaler vi regntøj uden seler). Der vil altid blive taget individuelle hensyn, men der kan være tilfælde hvor det kan være nødvendigt at give en tur-ble på i starten, så turene ud af huset bliver en succes for barnet.

Det er vigtigt, at barnet har tøj på, som er let at tage af og på. (joggingbukser og undertøj)

Der skal samtidig være rigeligt med skiftetøj i barnets garderobe. (Tøj, overtøj og støvler)

Helt renlig eller tilbagefald?

Der er ikke noget galt i at prøve at blive renlig, erkende at det var for tidligt, stoppe og vente til senere.

Det er ikke ualmindeligt, at et barn kan få tilbagefald. Det er helt naturligt for et barn at gå tilbage i udviklingen, hvis der sker store ændringer i barnets liv, og noget bliver for svært at klare.

Det kan være institutionsstart, en lillesøster eller lillebror, eller at barnet føler sig presset eller utryg. Ved tilbagefald må man sørge for ekstra skiftetøj. Man kan overveje at give barnet ble på igen, hvis barnet har det bedst med det. Det vigtigste er dog at sørge for, at barnet bliver trygt igen, så skal renligheden nok komme igen. I denne periode er det vigtigt at der er en åben og ærlig dialog imellem forældre og personale og at det bliver en fælles indsats at gøre barnet trygt.

Samarbejde:

- Personalet vil tilbyde barnet at sidde på toilettet når interesse og parathed viser sig. Mange børn finder motivationen til at slippe bleen, ved at se de andre børn sidde på toilettet i vuggestuen/børnehaven.
- Personalet i institutionen vil også kunne støtte overgangen og minde barnet om muligheden for at komme på toilettet i løbet af dagen, med tryghed og nærvær fra en voksen.

Det vigtigste er, at der er en åben og ærlig dialog imellem forældre og personale og at det bliver en fælles indsats.

Særlige dage i Børnehuset

I Børnehuset fejrer vi følgende mærkedage i børnenes liv:

- Fødselsdag
- Ny titel som storesøster eller storebror
- Sidste dag

På disse dage er det tilladt at have lidt særligt med til uddeling.

Livet er en fest, så der er jo altid noget at fejre. Det er samtidigt vigtigt at sørge for, at den sunde kost i hverdagen fylder mest.

HUSK: at vi i hverdagen tager imod sunde grovboller, pølsehorn eller lign. fra jer forældre, som vi deler ud til eftermiddagsmåltidet. Det er noget vi sætter stor pris på :-)

Særlig uddeling på særlige dage

Eksempler på uddeling ift. mærkedage kan være: hjemmebagte boller evt. med glasur og krymmel, frugtspyd, en lille æske rosiner, et stykke kage, en flødebolle eller en lille is.

Er du i tvivl, så spørg de voksne i Børnehuset til råds.

Vi serverer ikke slik (vingummi, lakrids, chokolade) og sodavand i Børnehuset.

Fødselsdag

Vi lever i det daglige efter sunde og næringsrige kostvaner. Det er ved festlige lejligheder tilladt at servere nogle af de kostmæssige mindre lødige, men smagsmæssigt eftertragtede sager.

Barnets fødselsdag er en fest, og den dag vil vi gerne fejre i Børnehuset.

Vuggestuen holder fødselsdagen hjemme i Børnehuset, og børnehaven holder fødselsdagen på tur.

Vi tager gerne hjem til fødselsdag, hvis det er i gåafstand fra Børnehuset.

Vi har ifm. fødselsdagen en lille gave fra Børnehuset/vennerne, så I skal ikke selv komme med gaver. Vi synger fødselsdagssange og råber hurra og spiser sammen det, man evt. har med til uddeling.

Sidste dag

Barnets farvel til vuggestue eller børnehave på sin videre vej i livet kan markeres ud fra ovenstående retningslinjer.

Hvis flere børn skal videre på samme tid, vil vi opfordre til en fælles markering af dagen.

Ny titel som storesøster eller storebror

Vi har i Børnehuset valgt, at hvis man bliver storebror/søster må man gerne dele en lille ting ud, ud fra ovenstående retningslinjer

Børn på tur

Vi ved altid, hvor mange børn, vi har med på tur. Hvis kun en mindre gruppe er på tur, skriver vi på krydslisten, hvilke børn der er med.

Vi tæller børnene, ved turens start, efter ophold, flere gange løbende under turen og ved hjemkomst.

Vi overvejer, hvilke børn, der skal gå sammen og hvilke, der evt. skal holde en voksen i hånden. De voksne fordeler sig, så alle børn kan nås. Der er altid en voksen bagest.

Vi har altid mindst en mobiltelefon med på tur.

Tur med bus el.lign.

Når vi skal med bus, er det altid en voksen, der går ind først og hjælper børnene med at finde pladser så samlet, som muligt. En voksen er ligeledes sidst, så vi sikrer, at alle er kommet med. På busturen fordeler de voksne sig, så alle børn kan nås. Ved udstigning går en voksen først, stiller sig på et "sikkert" sted og samler alle børn her. En voksen stiger ud sidst efter at have gennemset bussen og sikret sig, at alle børn er med ude. Vi tæller børnene ved både indstigning og udstigning.

Tur i nærområdet

Når vi er på tur i nærområdet, starter turen altid fælles inden vi forlader Børnehuset. Her gives informationer til børnene og børnene tælles.

Inden børnene får lov til at slippe og gå/løbe selv, samles vi alle sammen og fortæller børnene, det næste "stoppested" (som er synligt for voksne og børn), hvor vi skal vente på hinanden. Vi har flere kendte "stoppesteder" på mange af vores ture, hvor vi venter på hinanden og tæller børnene.

Børnene må aldrig bevæge sig længere væk, end de kan se en voksen. Så kan vi nemlig også se dem.

Hvis et barn bliver væk

Stop op og lad 1-2 voksne gennemse området (afhængig af hvor mange voksne man er).

Lad de andre tage hjem og efterlad en voksen med mobiltelefon.

Ring til institutionen og orienter leder (efterlad mobil-nr. og afvent). Leder orienterer politi, forældre og daginstitutionschef (i nævnte rækkefølge).

Er leder ikke til stede, er det stedfortræder, er ingen fra ledelsen til stede, er det en af pædagogerne.

Der tales med børnene om hændelsesforløbet.

Efterfølgende nedskrives hændelsesforløbet og evalueres, så proceduren evt. kan justeres. Leder sikrer en opsamling af forløbet ved orientering af resten af personalet og evt. den øvrige forældregruppe.

Næstved Kommune Centerchef:

Katrine Ersted Sørensen

55 88 30 71

Hvis et barn bliver væk når et personale er alene afsted med en gruppe børn

Hvis et barn bliver væk når et personale er alene afsted med en gruppe børn, stoppes der op og børnene bliver bedt om at sætte sig ned. Personalet ringer til institutionen som sender et personale ud til stedet for at hente børnegruppen hjem.

Personalet der bliver tilbage med en mobiltelefon, leder efter barnet i området.

Leder orienteres (efterlad mobil-nr. og afvent). Leder orienterer politi, forældre og daginstitutionschef (i nævnte rækkefølge).

Er leder ikke til stede, er det stedfortræder, er ingen fra ledelsen til stede, er det en af pædagogerne.

Henvendelse til forældre ved uheld og lign.

Alle forældre bør samme dag have besked, hvis der er sket noget særligt for deres barn i løbet af dagen. "Noget særligt" kan være fald, uheld, større konflikter el.lign. Hvis barnet har brug for at komme på skadestue straks, vil vi ringe efter en ambulance. Der vil altid være et personale med i ambulancen.

I ikke-akutte tilfælde vil vi kontakte jer og lade det være op til jer, om I vil hente barnet og evt. kontakte akuttelefonen, tage på skadestuen, til tandlæge el.lign. med jeres barn.

Hvor vidt vi henvender os til forældre med det samme eller venter, til barnet bliver hentet, beror på personalets skøn i hvert enkelt tilfælde (vi vil ofte skønne dels ud fra evt. helbredsrisici, dels ud fra barnets oplevelse af situationen).

Vi vil i personalegruppen altid rådføre os med hinanden, så det ikke er en enkelt, der træffer afgørelse.

Bålpolitik

Vi laver bål på bålpladsen.

En voksen er bål-vagt og dermed ansvarlig for bålet i overensstemmelse med vores bålpolitik. Dette gælder fra forberedelser, til det tændes og til det er helt slukket.

Inden bålet tændes sikrer bålvagten, at spanden er fyldt med vand, og at denne er ved bålpladsen.

Bålvagten aftaler med de andre voksne, hvem der afløser og hvornår samt ekstra voksne ved bålet, hvis der f.eks. skal laves mad.

Vi lærer børnene at imens bålet er tændt, sidder/går man stille, så der ikke løbes eller leges på bålpladsen. Bålvagten er ansvarlig for at slukke bålet helt og fjerne evt. rester fra bålet, så det ikke er tilgængeligt for børn, inden bålvagten forlader bålpladsen.

Vi bruger aldrig tændvæske.

Politik om børns krop og kønsidentitetslege

Ingen børn må lide fysisk overlast og/eller udsættes for krænkelse af nogen art!

Børn er naturligt nysgerrige og eksperimenterende i forhold til kroppen. Denne nysgerrighed skal de have plads til at udfolde indenfor rammer, der både giver dem plads til at eksperimentere, men samtidig også sikrer, at ingen børn udsættes for noget, der kan være stødende eller krænkelende.

Det er vores opgave at sikre ovenstående uden at blive forskrækkede over børnenes nysgerrighed og evt. eksperimenteren, hvor vi samtidig er opmærksomme på, at det enkelte barn ikke udsættes for nogen krænkelse.

Derfor har vi i Børnehuset følgende principper:

- Vi skal være i nærheden af børnene, altså være nærværende voksne, som ved hvad børnene laver, uden det virker som overvågning
- Vi skal kende børnene og dermed vide, om der er nogle børn, vi skal være ekstra opmærksomme på
- Vi skal være ekstra opmærksomme, hvis de samme to eller flere børn ofte søger væk for at lege alene
- I lege, som f.eks. doktor, skifte ble o. lign., skal børnene beholde mindst underbukserne på
- Vi lærer børnene, at man aldrig må putte noget i "huller", hverken næse, øre og lign
- Vi fortæller forældrene om det, hvis deres barn i en periode er optaget af disse lege.
Vi fortæller også, at dette er et helt naturligt led i deres udvikling og deres opdagelse af deres krop og eksperimentering med denne

Hvis vi kommer i en situation, hvor vi oplever en form for overgreb, og hvor vi skal tale med forældrene om situationen, er det vigtigt på den ene side at være ærlige om det der er sket, samtidig skal vi heller ikke overdramatisere det skete. Vi skal altså tale med forældrene på en måde, som er indholdt i denne politik og sørge for, at hverken børn eller forældre bliver skamfulde og bange.

Politik hvis et barn forlader institutionen

Forebyggende

Personalet har ansvaret for de børn der er i Børnehuset.

Det er forældrene der krydser deres børn ind.

Personalet tjekker løbende op på afkrydsningslisten.

Det er altid personalet der krydser børn ud.

Der tjekkes jævnligt om alle børn er der, og der holdes øje med det enkelte barn ud fra individuelle hensyn dagen igennem.

Der tjekkes altid om alle børn er der ved brød, frugt og madpakker samt når børnene opdeles i sovebørn/ikke-sovebørn.

Konflikter (barn-barn/barn-voksen) kan få børn til at ville "løbe væk", så konflikter skal altid afsluttes eller overdrages til en anden voksen.

Hvis et barn er væk

Forældrene vil altid blive informeret, hvis deres barn er gået udenfor lågen, eller har prøvet på det, også selvom barnet ikke har været væk.

Hvis et barn er væk, iværksættes følgende procedure:

- Undersøge institutionen grundigt, både inde og ude, bede de andre om hjælp.
Husk have, gårdsplads, 1.sal, kældre og udhuse
- Hvis barnet ikke findes, bliver der ringet til forældrene og fortalt om situationen
De voksne, der kan undværes, sendes ud at lede efter barnet de relevante steder
Hvis leder ikke er til stede, kontaktes denne.

Underrette politi, hvis barnet ikke findes, efterfølgende ringe til:

Næstved Kommune Centerchef:

Katrine Ersted Sørensen

55 88 30 71

Leder/stedfortræder er ansvarlige og har kontakten til forældre, politi og forvaltning. Det er kun leder/stedfortræder, der må udtale sig til pressen

Afhængig af omstændighederne informeres de øvrige forældre, og der tales med børnene om det.

Sorg og kriseplan

Vi kan ikke beskytte børn mod den store smerte, det er at miste noget betydningsfuldt i livet, men vi kan som voksne tage ansvar for, at ingen børn lades alene med deres sorg, og vi kan give barnet den tryghed og accept, der skal til, for at de tør udtrykke savnet og det, der gør ondt.

Formålet med denne handleplan er en guide, der kan hjælpe med at håndtere svære situationer, hvor man nemt kan føle sig handlingslammet, ved at beskrive opmærksomhedspunkter og opgaver. Det er ikke en opgave, som den enkelte medarbejder må stå alene med, derfor er det vigtigt at lave et samarbejdsteam og løbende støtte hinanden.

Familier er forskellige og har forskellige behov, så vær opmærksom på, at familier ikke nødvendigvis ønsker samme inddragelse af institutionen.

Handling hvis et barn, forældre eller personale har været udsat for en ulykke/dødsfald

Her og nu-opgaver:

- Ved ulykke i institutionen kontaktes forældre/pårørende altid straks!
- Leder kontaktes og orienteres
- Hele personalegruppen informeres (det er vigtigt, at alle personaler er orienteret dagen inden, de møder på arbejde)
- Leder vurderer om personalet har brug for krisehjælp

Information:

Det er ofte hensigtsmæssigt at orientere den øvrige forældregruppe. Husk de nødvendige tilladelser (tavshedspligt).

I brevet til forældrene skal følgende fremgå:

- Hvad der er sket
- Hvad fortæller personalet børnene
- Hvad forventer vi af forældrene
- Hvad sker der de nærmeste dage i institutionen

Personalegruppen:

Der skal laves aftaler om, hvad der skal gøres, og hvem der er ansvarlig.

- Hvem der er primær kontaktperson til familien
- Hvordan taler vi med børnegruppen om det skete
- Hvordan taler vi med den øvrige forældregruppe om det
- Hvordan skal de næste dage forløbe
- Skal der hentes relevante bøger på biblioteket? (de kan samle både til børn og til voksne)

Børnehaven:

Vi samler børnene og fortæller dem, hvad der er sket. Vi fortæller kort og uden detaljer. Herefter tager vores snak udgangspunkt i børnenes spørgsmål og kommentarer (sidstnævnte kan være deres måde at forstå og bearbejde på). I tilfælde hvor det handler om dødsfald, giver vi ingen endegyldige svar på, hvad døden er ("der er mange, der tror..."). Vi forventer, forældrene selv taler med deres børn ud fra deres egen tro.

Vi skal give særlig plads til børn med særlige behov, bl.a. ved at sætte ord på følelser.

Planlagte aktiviteter og ture kan aflyses, alt efter gruppens behov.

Dagene efter:

Vi er opmærksomme på, at der i de følgende dage skal gives plads og mulighed for opfølgende snakke med børnene, og vi er opmærksomme på, hvordan de enkelte børn har det med det skete.

Lederen skal de efterfølgende dage:

- Kontakte familien
Oplyse at forældre og børn er informeret (kopi af brevet)
Ønsker de evt. besøg på sygehuset (hvis et barn er indlagt)?
Ønsker de, at vi ved dødsfald deltager i begravelsen?
Give tilbud om et besøg/må lederen ringe igen på et senere tidspunkt
Aftaler om evt. barn/søskendebarn –hvordan har barnet det, og hvornår kommer barnet i institution igen
Hvad kan vi gøre for familien lige nu
- Give personalet mulighed for at tale sammen udenfor børnetid
- Ved sygdom i familien kan det drøftes, om den øvrige forældregruppe skal have besked

Begravelse og hjemmebesøg:

- Der deltager altid ét personale udover lederen, hvis familien ønsker det
- Hvis det er i overensstemmelse med familiens ønske, skal så mange som muligt af de personaler, der ønsker det, have mulighed for at deltage
- Hvis det drejer sig om dødsfald i personalegruppen, opfordrer vi til hjælp af forældrene, så flest muligt kan komme til begravelsen

Opmærksomhedspunkter i andre sorg og krisesituationer

- Tænk dig om og brug din sunde fornuft
- Brug så få ord som muligt – tal konkret med børnene
- Mød mennesker i krise med omsorg og omtanke
- Sandhed og direkte kommunikation er den mest enkle – også når det er svært

Handleguide i tiden efter (3mdr. efter og 6mdr. efter)

Vær opmærksom på:

- Har forældrene brug for en snak
Hvis de får hjælp andre steder fra – hjælper det dem?
Hvem hjælper forældrene/hvem taler de med
- Vær opmærksom på barnets udvikling og trivsel
Drøft det med forældrene – hvad ser de hjemme – hvad oplever vi her
- Hvilken omsorg og imødekommenhed har barnet brug for?
Skal vi inddrage andre/flere instanser?
- Hvem taler barnet med – får barnet sat ord på sine følelser?
Har barnet fortrolige voksne hjemme/her
Har barnet gode legerelationer
Sætter barnet ord på sine tanker/følelser i dialog eller leg